

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Γ΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, είναι αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1^ο (μονάδες 15)

Η συντάκτρια του Κειμένου 1 αναφέρει στην αρχή της 4^{ης} παραγράφου πως «όλοι οι πολίτες χρειάζονται γενική μόρφωση». Η πορεία του συλλογισμού της κινείται από το Γενικό προς το ειδικό (παραγωγική πορεία συλλογισμού). Αρχικά, κάνει μία γενική διαπίστωση για την παγκόσμια κρίση της παιδείας. Εξηγεί, πιο συγκεκριμένα, πως η ανάγκη για οικονομική ανάπτυξη συρρίκνωσε τη γενική παιδεία σε βαθμό που μελλοντικά τα σχολεία θα παράγουν μηχανές και όχι σκεπτόμενους πολίτες, ενώ τα ποικίλα παγκόσμια προβλήματα απαιτούν από τα σχολεία και τα πανεπιστήμια να προβάλλουν την πολυμορφία του κόσμου και τη γνώση της ιστορίας και κουλτούρας των λαών. Καταλήγει στο συμπέρασμα της αναγκαιότητας της γενικής μόρφωσης των πολιτών.

Ερώτημα 2^ο (μονάδες 10)

α) Η συντάκτρια στο Κείμενο 2 χρησιμοποιεί εκτεταμένα αποσπάσματα από παλαιότερες ομιλίες του Βρετανού συγγραφέα και συμβούλου εκπαίδευσης σερ Κεν Ρόμπινσον. Με αυτόν τον τρόπο, κάνει επίκληση στην αυθεντία και προσδίδει κύρος και αξιοπιστία, ισχυροποιώντας τη δική της άποψη για ουσιαστική αλλαγή στο χώρο της παιδείας. Επίσης, με αυτήν την αναφορά στον σύμβουλο εκπαίδευσης, αποδεικνύει και τη δική της ευρυμάθεια (η επίκληση στην αυθεντία είναι ουσιαστικά επίκληση στο ήθος του πομπού).

β) Η συντάκτρια του Κειμένου 1 προβάλλει αντιθετικά στην 1^η παράγραφο την παγκόσμια οικονομική κρίση (1^ο μέλος αντίθεσης) και την πλανητική κρίση της παιδείας (2^ο μέλος αντίθεσης).

Ο λόγος που το κάνει αυτό είναι, για να τονίσει πως όλοι ενδιαφέρονται για την επίλυση της οικονομικής κρίσης, ενώ έχει παραμεληθεί η κρίση της παιδείας. Από αυτή τη σύγκριση προκύπτει πως η κρίση στην παιδεία είναι σοβαρότερη, δημιουργεί πολλαπλά προβλήματα και επιδρά αρνητικά στο δημοκρατικό πολίτευμα. Παράλληλα, με την αντίθεση πετυχαίνει να τονίσει το θέμα του άρθρου, την κρίση της παιδείας (δεύτερο σκέλος αντίθεσης) και να εισαγάγει τον αναγνώστη στο θέμα (στόχος της εισαγωγικής παραγράφου).

Ερώτημα 3^ο (μονάδες 10)

Τα δύο κείμενα συνομιλούν μεταξύ τους, καθώς βρίσκονται σε σχέση αλληλοσυμπλήρωσης. Και στα δύο επισημαίνεται η παραμέληση της παιδείας και των ανθρωπιστικών σπουδών (στο Κείμενο 1 αναφέρεται: «Οι γενικές σπουδές και οι τέχνες συνεχώς χάνουν έδαφος», στο Κείμενο 2 αναφέρεται: «Αναγνωρίζει μόνο δύο είδη ευφυΐας, τη γλωσσική και τη λογικο-μαθηματική, περιθωριοποιώντας τα υπόλοιπα (κιναισθητική, μουσική, οπτική, διαπροσωπική κ.ά.)»). Επίσης, στα δύο κείμενα προβάλλονται εμφατικά οι κίνδυνοι και οι συνέπειες από την κρίση της παιδείας (στο Κείμενο 1 αναφέρεται: «μακροπρόθεσμα μπορεί να αποβεί πολύ πιο επικίνδυνη για το μέλλον της δημοκρατίας: μια πλανητική κρίση παιδείας», στο Κείμενο 2 αναφέρεται: «Το σχολείο, ισχυρίζεται, σκοτώνει τη δημιουργικότητα, δηλαδή, την ικανότητα να έχει κανείς πρωτότυπες ιδέες, ...Απομονώνει το παιδί από τα ταλέντα του»).

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Οποιαδήποτε άποψη διατυπώνεται από τους/τις μαθητές/-τριες θεωρείται αποδεκτή, εφόσον μπορεί να συσχετιστεί/ τεκμηριωθεί με στοιχεία/ χωρία του κειμένου, χωρίς να δίνεται με τρόπο αυθαίρετο.

Θετικά αξιολογείται η προσπάθεια του/της μαθητή/-τριας να προσδιορίσει με σαφήνεια και συντομία τον τρόπο που βιώνει τη «μαθητεία» το ποιητικό υποκείμενο:

- Ως απόσταγμα σοφίας και βιωμένη εμπειρία (Αυτή τη γλώσσα, αυτή τη Μουσική, Αυτή μαθαίνουν τα δάχτυλά μου. Τα δάχτυλά μου, τα χείλη μου, τα έκπληχτα μάτια)
- Ως παρατήρηση για όσα μάς περιβάλλουν στον φυσικό κόσμο (Τ' άφωνα ψάρια δεν πηγαίνουν Σχολείο να μάθουν τη σιωπή, Την εκθαμβωτική θαλάσσια αγάπη Μες σε βαθειά κρησφύγετα).
- Ως εσωτερική αναζήτηση που οδηγεί στην Αγάπη (Μαθαίνεται η Αγάπη, Μαθαίνεται από μέσα, αποστηθίζεται).

Εκφραστικοί τρόποι (αρκούν τρεις συνολικά):

- **χρήση επιθέτων**, π.χ. τον ανεκκλήθητον ερώτα των πραγμάτων, τα έκπληχτα μάτια
- **Χρήση μεταφορών**: Μαθαίνεται η Αγάπη, Μαθαίνεται από μέσα, αποστηθίζεται.
- **Παρομοίωση**: Όπως η θλίψη, όπως η έκσταση (δυνατό συναίσθημα)
- **Χρήση ασύνδετου σχήματος**: Λέξεις, ονόματα, κομμένες συλλαβές... Τα δάχτυλά μου, τα χείλη μου, τα έκπληχτα μάτια.

Τέλος, ο μαθητής/η μαθήτρια, ανάλογα με τον παραστατικό του/ της κύκλο, μπορεί να τοποθετηθεί ως προς το θέμα του Κειμένου 3, αλλά και ως προς το ότι η σωματική εμπειρία και παρατήρηση αποτελεί σημαντική ψυχοπνευματική και εσωτερική μαθητεία για τον άνθρωπο και τον οδηγεί στην πραγματική γνώση της ίδιας της ζωής.